

Pääluokka 23

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

Selvitysosa:

Valtioneuvoston kanslia osana valtioneuvostoa vastaa toiminta-ajatuksensa mukaisesti pääministerin johdolla hallitusohjelman toimeenpanon seurannasta ja avustaa pääministeriä valtioneuvoston johtamisessa. Valtioneuvoston kanslia vastaa Suomen EU-politiikan yhteensovittamisesta ja käsittelee EU:n kehittämistä. Valtioneuvoston kanslia turvaa kaikissa olosuhteissa pääministerin ja hallituksen toimintaedellytykset. Valtioneuvoston kanslian toimialaan kuuluu myös valtionyhtiöiden ja valtion osakkuusyhtiöiden yleinen omistajapolitiikka. Valtioneuvoston kanslian toiminnassa noudatettavia arvoja ovat asiantuntemus, avoimuus, dynaamisuus ja vastuullisuus.

Toimintaympäristö

Valtioneuvoston kanslia toteuttaa toimialansa puitteissa hallitusohjelmaa. Hallitusohjelman mukaan Suomea koskevia suuria haasteita ovat globalisaatio, väestön ikääntyminen ja ilmastonmuutos. Kestävää kehitystä edistetään kaikilla toiminnan tasoilla pitkäjänteisesti. Suurten ikäluokkien poistuessa työelämästä painotetaan erityisesti työhyvinvointia. Tämä merkitsee käytännössä sitä, että työssä jaksamiseen, kodin ja työelämän yhteensovittamiseen ja osaamiseen panostetaan. Valtioneuvoston kanslian toiminnassa ja yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteuttamisessa otetaan huomioon sukupuolinäkökulma ja sen valtavirtaistaminen sekä yhdenvertaisuuden edistäminen.

Kansalliset ja globaalit tulevaisuuden visiot ovat myös valtioneuvoston kanslian visioita sen toimialan osalta. Ilmastonmuutokseen, globaaliin toimintaympäristöön ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen sopeutuminen edellyttävät entistä parempaa muutoksenhallintakykyä sekä valtioneuvoston, valtionhallinnon ja yhteiskunnan toimintakyvyn edellytysten turvaamista kaikissa olosuhteissa.

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Valtioneuvoston kanslian yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ovat:

- Valtioneuvoston kanslia seuraa hallitusohjelman keskeisiä tavoitteita ja toimenpiteitä kokonaisuutena niin, että hallitus pystyy päättämään tarvittavista politiikka-toimista hyvän tiedon pohjalta ja oikea-aikaisesti.
- Valtioneuvoston kanslialle kuuluu valtioneuvoston toiminnan turvaaminen sekä sen varmistaminen, että valtioneuvostolla on kyky kaikissa tilanteissa ohjata tehtävänsä mukaisesti yhteiskunnan toimintaa.
- Valtioneuvoston kanslian tavoitteena on varmistaa, että Suomen tavoitteita Euroopan unionissa edistetään ennakoivasti, aktiivisesti ja tuloksellisesti.
- Valtioneuvoston kanslian tavoitteena on, että valtion yritysvarallisuutta hoidetaan tuloksellisesti.

Tuottavuusohjelman vaikutukset

Valtioneuvoston kansliassa toteutetaan hallituksen linjausten mukaisesti tuottavuus-toimia, joiden yhteenlaskettu henkilöstötarvetta vähentävä vaikutus mukaan lukien aikaisemmat vuodet on vuonna 2010 seitsemän henkilötyövuotta.

Oikeuskanslerinvirasto

Oikeuskanslerinvirasto on itsenäinen virasto, jonka määrärahat on valtioneuvoston kanslian pääluokassa omassa luvussaan, jossa todetaan myös viraston yhteiskuntapoliittiset ja toiminnalliset tavoitteet.

Oikeuskanslerinviraston työn tarkoituksena on tukea viranomaisten toiminnan lainmukaisuuden ylläpitämistä sekä ihmisten oikeusturvan edistämistä. Tämä toteutuu valvomalla valtioneuvoston ja tasavallan presidentin virkatointien lainmukaisuutta sekä viranomaisten ja muiden julkista tehtävää hoitavien ja asianajajien toimintaa. Kaikessa toiminnassa oikeuskansleri valvoo perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista.

Hallinnonalan määrärahat vuosina 2008—2010

	v. 2008 tilinpäätös 1000 €	v. 2009	v. 2010 esitys 1000 €	Muutos 2009—2010	
		varsinainen talousarvio 1000 €		1000 €	%
01. Hallinto	34 976	36 145	36 285	140	0
01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	27 091	27 281	27 373	92	0
02. Ministereiden ja heidän erityisavustajiensa palkkaukset (arviomääräraha)	4 727	4 997	5 045	48	1
20. Pääministerin ja hänen avustajiensa matkat (arviomääräraha)	610	867	867	—	—
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	2 548	3 000	3 000	—	—
10. Omistajaohjaus	271 700	2 700	2 700	—	—
88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)	271 700	2 700	2 700	—	—
20. Poliittisen toiminnan avustaminen	36 000	36 000	36 000	—	—
50. Puoluetoiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)	36 000	36 000	36 000	—	—
30. Oikeuskanslerinvirasto	2 971	3 026	2 941	- 85	- 3
01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 971	3 026	2 941	- 85	- 3
90. Muut menot	2 227	1 296	546	- 750	- 58
21. Kunniamerkit (arviomääräraha)	394	471	471	—	—
(22.) Jatkosodan ihmislouvutukset - tutkimushanke (siirtomääräraha 2 v)	108	—	—	—	—
(25.) Merkkivuoden 1809 valmistelu (siirtomääräraha 3 v)	1 650	750	—	- 750	- 100
58. Avustus Tammenlehvän perinneliiton toiminnan tukemiseen (siirtomääräraha 3 v)	75	75	75	—	—
Yhteensä	347 874	79 167	78 472	- 695	- 1
Henkilöstön kokonaismäärä ¹	307	301	296		

01. Hallinto

¹Henkilöstön kokonaismäärään ei sisälly valtioneuvoston jäseniä.

Selvitysosa: Pääluokan perusteluissa todetaan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet valtioneuvoston kanslian osalta.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteita ovat:

Hallitusohjelman toteutumisen uudelleenarviointi suoritetaan 2010 ja sen seurauksena voidaan todeta, ovatko ministeriöt saavuttaneet heille asetetut tavoitteet.

Hallituksen tulevaisuusselonteko ilmasto- ja energiapolitiikasta käsitellään eduskunnan tulevaisuusvaliokunnassa ja sen jälkeen selontekoa käsitellään alueilla.

Tavoitetaso: Valmistelu tapahtuu määräajan puitteissa ja tavoitteiden mukaisena.

Kriisijohtamista ja tilannekuvatoimintaa tukevia toiminnallisia sekä teknisiä ratkaisuja kehitetään myös valtioneuvoston kansliassa käytettävyyden ja toimintavarmuuden parantamiseksi. Kanslia tukee edelleen kriisijohtamiseen liittyvän tutkimuksen, koulutuksen ja tiedotuksen vahvistamista. Tavoitteena on valtioneuvoston toimintakyvyn turvaaminen kaikissa olosuhteissa.

Tavoitetaso: Kriisijohtamismalli on käytössä kaikilla hallinnon tasoilla.

Mittarit: Turvallisuusjärjestelyjen ja kriisijohtamismallin toimivuutta testataan harjoituksissa, erikseen seurataan turvallisuusjärjestelyjen ja kriisinhallinnan koulutus- ja harjoitustilaisuuksien määriä ja tilaisuuksiin osallistuvien määriä suhteutettuna henkilötyövuosiin.

Sukupuolten tasa-arvotavoitteita edistetään EU-rekrytoinneissa. Suomalaisten toimielimissä työskentelevien virkamiesten edistymistä tuetaan kiinteästi mm. tiedottamalla avautuvista mahdollisuuksista ja järjestämällä neuvontaa sekä tarvittaessa varsinaista valmennusta. Johtajatasolla (director) Suomella on vajaan muina saman kokoisiiin vanhoihin jäsenmaihin verrattuna. Tilanteen korjaamiseksi komissiossa on perustettu sisäinen etenemismahdollisuuksien parantamisohjelma keskijohdolle (yksikönpäälliköt ja apulaisyksikönpäälliköt) sekä henkilöille, joilla on edellytyksiä edetä muutaman vuoden päästä. Ohjelmaan on valittu 10 suomalaista, joista 5 on naisia.

Suomalaisista komission virkamiehistä naisia on 382 ja miehiä 206. Pääsääntöisesti sisältötehtäviä sisältävissä AD-tehtävissä suhdeluku on 197—143. Myös suomalaisissa virkamiehissä miehiä on naisia enemmän korkeammissa palkkaluokissa AD 12—16, kun taas naisia on yli puolet virkamiehistä palkkaluokissa AD 5—11.

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen

Valtioneuvoston kanslian henkilöstösuunnittelun tavoitteena on oikein mitoitettu ja osaava henkilöstö, joka työskentelee hyvässä työyhteisössä, jota seurataan ja kehitetään asetettujen tavoitteiden mukaisesti vuosittain. Työyhteisön kehittämisen tukena käytetään myös tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa sekä toiminnallista tasa-arvoryhmää.

	2008 toteutuma	2009 tavoite	2010 tavoite
Fyysinen hyvinvointi			
— sairauspoissaolopäivä/htv	10,0	7,0	7,0
Työtyytyväisyys			
— työtyytyväisyysindeksi	3,3	3,5	3,5
Johtaminen	3,4	3,5	3,5
Koulutusindeksi	5,3	5,2	5,4

01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 27 373 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) ministereiden turvallisuus- ja virka-autokuljetuspalveluihin, valtioneuvoston yhteiseen varautumiseen sekä ministeriöiden keskitetysti hoidettuihin turvallisuuspalveluihin
- 2) tulevaisuusselontekoihin
- 3) EU-tiedonhallintaan ja
- 4) ministeriöiden kansalliskielten säädöskäytäntämiseen.

Selvitysosa: Momentin mitoituksessa on otettu huomioon neljän henkilötyövuoden vähentyminen tuottavuustoimien vuoksi. Momentin mitoituksessa on otettu lisäksi huomioon 120 000 euroa yhden henkilön palkkaus- ja muiden menojen siirtona puolustusministeriön pääluokasta.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Palkkojen tarkistukset	165
Kevävähennys	-59
Kevävähennys	-200
Siirto PLM:n pääluokasta	120
Tuottavuustoimet (-4 htv)	-120
Muut muutokset	186
Yhteensä	92

2010 talousarvio	27 373 000
2009 talousarvio	27 281 000
2008 tilinpäätös	27 091 000

02. Ministereiden ja heidän erityisavustajiensa palkkaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 045 000 euroa.

Henkilöstön määrä on enintään 52, josta 20 valtioneuvoston jäsentä ja 32 erityisavustajaa.

Selvitysosa: Pääministerin ja hänen erityisavustajiensa matkat maksetaan momentin 23.01.20 määrärahoista ja muut menot valtioneuvoston kanslian toimintamäärärahoista. Valtioneuvoston kansliassa toimivien muiden ministereiden kanslian toimialasta johtuvat matkat ja vieraanvaraisuus maksetaan momentilta 23.01.20 samoin kuin muun ministerin yksinomaan valtioneuvoston kanslian toimialalla toimivan erityisavustajan matkat. Muiden ministereiden ja heidän erityisavustajiensa matkat, työterveys, koulutus- ja muut vastaavat menot maksetaan sijoitusministeriöiden toimintamäärärahoista.

2010 talousarvio	5 045 000
2009 talousarvio	4 997 000

20. Pääministerin ja hänen avustajiensa matkat (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 867 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Eurooppa-neuvoston kokouksista sekä pääministerin matkoista aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös valtioneuvoston kansliassa toimivien muiden ministerien valtioneuvoston kanslian toimialasta johtuvien matkustusmenojen korvaamisen sekä ministerin vieraanvaraisuuteen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää pääministeriä välittömästi avustavien henkilöiden ja turvamiesten sekä muun ministerin yksinomaan valtioneuvoston kanslian toimialalla toimivan erityisavustajan matkustusmenojen korvaamiseen.

2010 talousarvio	867 000
2009 talousarvio	867 000
2008 tilinpäätös	610 347

29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

2010 talousarvio	3 000 000
2009 talousarvio	3 000 000
2008 tilinpäätös	2 547 866

10. Omistajaohjaus

Selvitysosa: Tavoitteena valtiolla on ollut kaikissa markkinaehtoisesti toimivissa yhtiöissä olla johdonmukaisesti ja ennakoitavasti toimiva omistaja, jonka omistajuus edistää yhtiön pitkäjänteistä kehittämistä ja omistaja-arvon kasvua ilman, että yhtiöllä olisi omistuksen vuoksi erityisasemaa tai erillisvelvoitteita.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointi: Valtion yhtiöomaisuuden arvon kehittymistä verrataan suomalaisten pörssiyritysten arvon kehittymiseen ja yhtiöiden osingonmaksua muiden saman toimialan yhtiöiden osingonmaksuun. Markkinaehtoisesti toimivien yhtiöiden odotetaan tuottavan omistaja-arvon kasvua, joten tavoitteena on sellainen liikevoiton taso, että yhtiöön sijoitetun pääoman tuotto ylittää saman pääoman sijoittamisesta saatavissa olevan ns. riskittömän tuoton. Valtion osinkosummaa verrataan yhtiöiden markkina-arvoa vastaavan osuuden valtionvelasta korkokustannuksiin ja tavoitteena on, että vuotuinen osinkotuotto on suurempi kuin vastaava korkokustannus.

Tavoitetaso: Valtion rooli omistajana on selkeä ja toiminta johdonmukaista. Olennaisinta on, että omistajaohjauksen toimintatavat hyväksytään valtioneuvoston sisällä. Ulkoisissa suhteissa tärkeää on, että valtion omistajaohjaus nauttii markkinoiden luottamusta ja että yhteistoiminta muiden omistajien ja yritysten johdon kanssa on sujuvaa.

Mittari: Valtionhallinnon sisäisessä arvioinnissa käytetään eri ministeriöitä edustavan ryhmän jäsenille tehtävää kyselyä. Ulkoisessa arvioinnissa käytetään omistajaohjauksen neuvonantajaryhmän jäsenille tehtävää kyselyä.

Tasa-arvotavoitteiden toteuttamiseksi jatketaan ohjelmaa naisten riittävän osuuden ylläpitämiseksi valtioneuromistosten yhtiöiden ja valtion osakkuusyhtiöiden hallituk-

sisä. Valtio on ollut oikeutettu osakassopimusten ym. rajoitteiden puitteissa nimeämään 125 hallitusjäsentä, joista naisten osuus on 45,6 %.

88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää niiden osakkeiden merkintähinnan maksamiseen, joita valtio merkitsee valtionyhtiöiden tai valtion osakkuusyhtiöiden osakeannissa taikka uusia valtio-omisteisia yhtiöitä perustettaessa. Määrärahaa saa käyttää myös muiden omistus- ja yritysjärjestelyistä aiheutuvien menojen sekä valtion osakemyynneihin ja omistajaohjaukseen liittyvien, muiden kuin toimintamenomomentille kuuluvien menojen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää osakeyhtiölain (624/2006) 10 luvussa tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien, kuten vaihtovelkakirjalainojen, merkitsemiseen. Jos merkintä perustuu lainaan, osakkeiksi muutettavissa oleva laina saa olla vakuudeton.

Selvitysosa: Omistus- ja yritysjärjestelyistä ja osakemyynneistä aiheutuvia tai niihin liittyviä menoja ovat järjestelyistä ja toimenpiteistä sekä niiden valmistelusta aiheutuvien kustannusten lisäksi sellaiset kauppahinnan osittaiset palautukset, jotka perustuvat kauppakirjassa oleviin hinnantarkistusta tai myyjän maksettavaksi tulevia korvauksia koskeviin sopimusehtoihin. Omistajaohjaukseen liittyviä menoja ovat osakkeiden ja arvo-osuuksien hallinnointikustannukset, valtion tarvitsemien neuvonantaja- ja koulutuspalvelujen kustannukset, hallitusjäsenten rekrytointiin ja koulutukseen liittyvät kustannukset, omistajaohjauksen toimiala- ja yritysjärjestelyosaamisen ylläpitämiseen liittyvät kustannukset sekä omistajaohjauksen kansainväliseen yhteistyöhön ja omistajien keskinäiseen yhteistyöhön liittyvät kustannukset.

2010 talousarvio	2 700 000
2009 talousarvio	2 700 000
2008 tilinpäätös	271 700 000

20. Poliittisen toiminnan avustaminen

Selvitysosa: Puoluerahoituksessa noudatetaan hallitusohjelmassa hyväksytyjä periaatteita, joiden mukaan erillinen vaalitukijärjestelmä on lakannut. Puoluerahoitus sisältää yleisen tuen puolueiden toimintaan sekä tuen puolueiden tiedotustoimintaan ja viestintään.

50. Puoluetoiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 36 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää puoluelain (10/1969) 9 §:n sekä puolueiden toiminnan tukemiseen myönnettävistä avustuksista annetun asetuksen (27/1973) 1 §:n mukaisesti avustuksiin eduskunnassa edustettuina oleville puolueille niiden säännöissä ja yleisohjelmissa määritellyn julkisen toiminnan tukemiseen. Määrärahasta 17 910 000 euroa on tarkoitettu käytettäväksi puolueiden poliittisen toiminnan tukemiseen, mistä 12 prosenttia on tarkoitettu puolueille naisten poliittiseen toimintaan sekä samoin 12 prosenttia puolueille niiden piirijärjestöjen toimintaan samojen perusteiden mukaisesti kuin edellä mainitut avustukset. Lisäksi määrärahasta saa käyttää 90 000 euroa avus-

tuksen suorittamiseen Ahvenanmaan maakuntahallitukselle poliittisen toiminnan tukemiseen Ahvenanmaan maakunnassa. Lisäksi määrärahasta 17 910 000 euroa on tarkoitettu käytettäväksi puolueille niiden tiedotustoiminnan ja viestinnän tukemiseen sekä 90 000 euroa avustuksena Ahvenanmaan maakuntahallitukselle tiedotustoiminnan tukemiseen Ahvenanmaan maakunnassa.

2010 talousarvio	36 000 000
2009 talousarvio	36 000 000
2008 tilinpäätös	36 000 000

30. Oikeuskanslerinvirasto

Selvitysosa: Oikeuskansleri seuraa, että asiat ratkaistaan valtioneuvostossa laillista järjestystä ja voimassa olevia säännöksiä noudattaen. Valvonnassa tarkastetaan yleisistuntojen ja tasavallan presidentin istuntojen esittelylistat ennakoita siten, että havaitut virheet voidaan korjata, mutta niin, että valvonta ei sinänsä hidasta tai hankaloita valtioneuvoston toimintaa. Viikoittain tarkastetaan kaikki lista-asiat. Vuonna 2008 tarkastettiin 2370 lista-asiaa. Kanteluasioiden osalta tavoitteena on käsitellä asiat mahdollisimman nopeasti ja antaa oikeita, asianmukaisesti perusteltuja ja laadukkaita ratkaisuja, joilla viranomaistoiminnassa tapahtuneet lainvastaisuudet ja laiminlyönnit pyritään saamaan korjatuiksi. Oikeuskanslerinvirasto asettaa tavoitteensa, että vuosittain ratkaistaan vähintään sama määrä asioita kuin mitä on saapunut.

Vuonna 2008 kanteluasioiden käsittelyajan mediaani oli noin 4 viikkoa ja keskiarvo noin 28 viikkoa. Vuonna 2008 ns. toimenpideratkaisujen osuus on ollut noin 16 % tutkituista kanteluasioista.

Saapuneet kanteluasiat ja ratkaistut kanteluasiat			
	2008 toteutuma	2009 arvio	2010 arvio
saapuneet	1 737	1 740	1 740
ratkaistut	1 496	1 600	1 600

Omasta aloitteesta ja tarkastuksista tutkittaviksi otetuista asioista vuonna 2008 on aiheutunut 32 toimenpidettä.

Omat aloitteet ja tarkastukset			
	2008 toteutuma	2009 arvio	2010 arvio
aloitteet	23	20	20
tarkastukset	27	25	25

Rangaistustuomioiden tarkastuksen perusteella vuonna 2008 pantiin vireille 129 asiaa.

	2008 toteutuma	2009 arvio	2010 arvio
Rangaistustuomioiden tarkastus	6 875	6 800	6 800

Asianaajajien valvonta			
	2008	2009	2010
	toteutuma	arvio	arvio
saapuneet	387	400	400
tutkitut	433	400	400

01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 941 000 euroa.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)	
Keva-maksu	-50
Historiikki	-35
Yhteensä	-85

2010 talousarvio	2 941 000
2009 talousarvio	3 026 000
2008 tilinpäätös	2 971 000

90. Muut menot

21. Kunniamerkit (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 471 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion virkamiehille ja muille lunastuksetta annettavien kunniamerkkien kustannusten korvaamiseen.

2010 talousarvio	471 000
2009 talousarvio	471 000
2008 tilinpäätös	393 732

(22.) Jatkosodan ihmislouvatukset -tutkimushanke (siirtomääräraha 2 v)

2008 tilinpäätös	108 000
------------------	---------

(25.) Merkkivuoden 1809 valmistelu (siirtomääräraha 3 v)

Selvitysosa: Momentti ja sen määräraha ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

2009 talousarvio	750 000
2008 tilinpäätös	1 650 000

58. Avustus Tammenlehvän perinneliiton toiminnan tukemiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 75 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksena Tammenlehvän perinneliiton valtakunnallisen perinnetyön tukemiseen.

Selvitysoasa: Veteraanipolitiikkaan liittyen perustettiin keväällä 2003 Tammenlehvän perinneliitto, jonka tarkoituksena on hoitaa ja vaalia Suomen vuosina 1939—1945 käymien sotien ja niiden veteraanien perintöä.

2010 talousarvio	75 000
2009 talousarvio	75 000
2008 tilinpäätös	75 000